

Uchwała Nr 4200/I/154/2022

I Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 13 września 2022 r.

w sprawie opinii o przedłożonej przez Wójta Gminy Porąbka informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2022 roku

Na podstawie art. 13 pkt 4, art. 19 ust. 1 i 2 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.)
- I Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodniczący	Tadeusz Stawowczyk
Członkowie	Krystyna Zawiaślak
	Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną** opinię o przedłożonej przez **Wójta Gminy Porąbka** informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2022 roku – **z zastrzeżeniami** zawartymi w uzasadnieniu do niniejszej opinii.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Uzasadnienie:

Wójt Gminy Porąbka, działając na podstawie art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.), przedstawił Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach informację o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2022 r. Informację przedłożono w ustawowym terminie.

Wraz z tym dokumentem przedłożono również:

1) informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

2) informację o przebiegu wykonania planu finansowego za pierwsze półrocze 2022 r. dotyczącą jednostek, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 265 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

I Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, działając na podstawie upoważnienia zawartego w art. 13 pkt 4 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668), dokonał analizy przedstawionej informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2022 roku.

Skład Orzekający ustalił i zważył, co następuje:

1. Zakres i forma przedłożonej informacji odpowiadają wymogom zawartym w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, podjętej na podstawie upoważnienia zawartego w art. 266 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. W informacji z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2022 r. zamieszczono w szczególności następujące dane:

- a) o przebiegu wykonania dochodów i wydatków za pierwsze półrocze roku budżetowego, w szczególności określonej przez organ stanowiący,
- b) o przebiegu realizacji zadań zaplanowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego,
- c) dotyczące analizy i oceny stanu realizacji budżetu w pierwszym półroczu roku budżetowego.

Przedstawione dane są zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych, sporządzonych na podstawie:

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 144),
- rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396 z późn. zm.).

3. Realizacja budżetu jednostki samorządu terytorialnego w pierwszym półroczu 2022 roku przedstawiała się następująco:

- dochody zrealizowano w wysokości 44 230 085,12 zł, tj. 58,9 % planu,
- wydatki zrealizowano w wysokości 44 351 709,71 zł, tj. 52,7 % planu.

Wynik budżetu osiągnięty w pierwszym półroczu 2022 roku był ujemny i wyniósł -121.624,59 zł, wobec planowanego w uchwale budżetowej deficytu budżetowego w wysokości -9.191.361,09 zł.

4. W uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego zachowana była zasada, wynikająca z art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody z art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 tej ustawy. Podobnie na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o powyższe przychody, z tym, że w roku 2022 do ustalenia relacji, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, dochody bieżące jednostki samorządu terytorialnego mogą być powiększone także o przychody z tytułu wolnych środków z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,

co wynika z art. 9 ust. 1 ustawy z 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927). Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym, zaś w przypadku równoważenia wydatków bieżących środkami z art. 217 ust. 2 pkt 8, ocena spełnienia tej zasady za rok poprzedzający rok budżetowy następuje po wyeliminowaniu kwot związanych z tymi środkami.

Wykonana nadwyżka operacyjna wyniosła na koniec I półrocza br. 513.161,25 zł.

5. Zachowana została również w pierwszym półroczu roku budżetowego relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym (w okresie objętym wieloletnią prognozą finansową) nie mogą być wyższe, niż dopuszczalny wskaźnik ustalony dla danego roku.

6. Ze sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynika, że łączna kwota zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego na dzień 30 czerwca 2022 r. wyniosła 13.134.871,06 zł, co stanowiło 17,5 % planowanych dochodów w 2022 roku, natomiast planowana na koniec bieżącego roku kwota długu ma wynieść 21,1% planowanych dochodów ogółem.

7. Po dokonaniu analizy przedłożonych dokumentów Skład Orzekający postanowił pozytywnie zaopiniować przedłożoną Informację o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2022 roku, jednakże z następującymi zastrzeżeniami:

- Skład zwraca uwagę na utrzymujące się stosunkowo wysokie zadłużenie Gminy, które na koniec bieżącego roku ma wynieść ponad 21% planowanych dochodów, co będzie stanowiło znaczne obciążenie dla budżetów lat przyszłych, jak również będzie miało wpływ na przyszłą kondycję finansową tej jednostki, a tym samym na realizację zadań publicznych. Z tych względów organy gminy powinny na bieżąco monitorować aktualną sytuację finansową oraz podejmować rozważne i systematyczne działania zmierzające do sukcesywnego ograniczania kwoty zadłużenia tej jednostki,

- Skład stwierdził wysokie, bo sięgające 64,1 % planu, wykonanie wydatków na obsługę długu (rozdz. 75702) za I półrocze 2022 roku, co może świadczyć o niedoszacowaniu wydatków z tego tytułu albo o braku bieżącego monitorowania wykonania planu tych wydatków do zmieniających się uwarunkowań na rynkach finansowych. W ocenie Składu należy niezwłocznie dogłębnie przeanalizować plan wydatków z tego tytułu oraz dokonać niezbędnych korekt i urealnień tegoż planu,

- Skład zauważył, że w wieloletniej prognozie finansowej gminy zawarto m.in. prognozowane w kolejnych latach, począwszy od roku 2023, kwoty nadwyżek operacyjnych budżetu. I tak kwota nadwyżki operacyjnej w 2023 r. ma wynieść 2.707.340,00 zł, wobec planowanego deficytu operacyjnego w bieżącym roku w kwocie -1.450.727,12 zł, co uwzględniając aktualne uwarunkowania makroekonomiczne może być niezwykle trudne do wykonania, a jednocześnie

realizowane nadwyżki operacyjne będą bardzo istotne dla możliwości spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Ponadto bardzo poważnym zagrożeniem dla wymogu utrzymania płynności finansowej gminy (w latach 2023 – 2025 i w latach następnych) jest założony w wieloletniej prognozie finansowej sposób prognozowania, z którego jednoznacznie wynika, iż planowane nadwyżki operacyjne niemal w całości mają być przeznaczane na spłatę rozchodów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. W związku z tym istnieje potencjalne zagrożenie, że w przypadku niezrealizowania takich kwot nadwyżek sytuacja finansowa jednostki może ulec znacznemu pogorszeniu, co może w efekcie utrudnić terminową spłatę zobowiązań i właściwą realizację zadań publicznych przez gminę,

- Z analizy danych wynikających z przedłożonej Informacji półrocznej oraz z danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych wynika ponadto, że w najbliższym czasie winna zostać dokonana przez organy gminy szczegółowa analiza treści obowiązującej uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Porąbka, uwzględniająca konieczność zachowania ustawowego postulatu realistyczności prognozy, wynikającego z art. 226 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Powyższa sygnalizacja Składu Orzekającego wynika z przede wszystkim z konieczności dokonywania stosownych aktualizacji i urealnienia danych zawartych w kolejnych latach prognozy, z uwzględnieniem zachodzących zmian wskaźników makroekonomicznych i wprowadzonych znacznych zmian w budżecie roku bieżącego. Brak stosownych uaktualnień prognozy powoduje konsekwencje w postaci dezaktualizacji danych zamieszczonych w kolejnych latach prognozy, przez co dokument ten może nie spełniać ustawowych wymogów w przedmiocie konieczności przestrzegania ww. wymogu realistyczności. Skład wskazuje również na konieczność dokonania analizy tego dokumentu pod kątem uwzględnienia w parametrach prognozy odpowiednich danych wynikających z aktualnych wytycznych Ministra Finansów w zakresie wskaźników makroekonomicznych. Ponadto w ocenie Składu Orzekającego ze względu na zachodzące zmiany uwarunkowań społeczno-ekonomicznych zwiększających ryzyko prowadzenia gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego - takich jak m.in. wzrost inflacji, podniesienie stóp procentowych - podstawy planowania dochodów i wydatków budżetowych, szczególnie bieżących, będą musiały zostać zweryfikowane przez jednostkę samorządu terytorialnego i ulec stosownej zmianie w drugim półroczu roku budżetowego.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, I Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 14 dni** od daty jej doręczenia.

Przewodniczący I Składu Orzekającego

Tadeusz Stawowczyk